

اوصاف مسک المومنین

اسامی، القاب و فضائل امام علی علیہ السلام

در پیش از دو ہزار منقبت

با تقریظ حضرت آیت اللہ خضر علی داماد

احمد مسیح

سرشناسه	: سعیدی، احمد ۱۳۴۶
عنوان و نام پدیدآور	: اوصاف امیر المؤمنین علیه السلام : اسامی، القاب و فضایل امام علی علیه السلام در بیش از دو هزار متغیت با تقریظ حضرت آیت الله خزعلی و دام ظلّه / احمد سعیدی.
مشخصات نشر	: قم: مسجد مقدّس جمکران، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ۴۲۲ ص: فهرست تفصیلی.
شابک	: ۷-۲۳۶-۹۷۳-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۲۰۱]-۲۰۸.
موضوع	: علی بن ابی طالب علیه السلام ، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - فضایل
موضوع	: علی بن ابی طالب علیه السلام ، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - لقب ها
موضوع	: احادیث شیعه - قرن ۱۴.
شناسه افزوده	: مسجد جمکران (قم) -
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۸ الف ۷ ص / BPT۷/۴
رده بندی دیوبی	: ۲۹۷/۹۵۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۸۵۳۲۰۶

تذکره اوصاف امیر المؤمنین علیه السلام

بنیاد بین المللی غدیر
استان قم

تذکره اوصاف امیر المؤمنین علیه السلام
«اسامی، القاب، فضایل»

مطهرات - علم - مدرّس

□ مؤلف:	احمد سعیدی
□ ویرایش:	احمد رضا فیض پور
□ صفحه آرا:	امیر سعید سعیدی
□ ناشر:	انتشارات مسجد مقدّس جمکران
□ نوبت و تاریخ نشر:	بها همکاری بنیاد بین المللی غدیر استان قم
□ چاپخانه و شمارگان:	اول / پاییز ۱۳۸۸
□ قیمت:	پرستش / ۲۰۰۰ جلد
□ شابک:	۴۴۰۰ تومان
	۷-۲۳۶-۹۷۳-۹۶۴-۹۷۸

□ مرکز بخش:	انتشارات مسجد مقدّس جمکران
□ تلفن و نمابر انتشارات جمکران:	و بنیاد بین المللی غدیر استان قم
□ قم - صندوق پستی:	۷۲۵۳۷۰۰، ۷۲۵۳۳۴۰-۷۲۵۳۳۴۰
	۶۱۷

«حق چاپ مخصوص ناشر است»

تذکره

سخن ناشر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَنَالِ دِهِم هَجْرَتِ جَرِيَانِ حَجَّةِ الْوُدَاعِ، دَر سِرْزَمِينِ غَدِيرِ، بَه دَسْتُورِ پَروردگارِ مَتَعَالِ وَ تَوْسُوطِ رَسُولِ گرامی اسلام ﷺ، اِمَامَتِ وَ وصایتِ امیرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ ﷺ، بَه جِهَانِیَانِ اَعْلَانِ گَرْدِید. اَز آن زِمَانِ، تا کُنُونِ، مَظْلُومِیتِ مَرْدِی که خُودِ تَارِیخِ سِیَازِ عَصْرِ رَسُولِ خِدا ﷺ وَ سِیَسِ نَجَاتِ دِهْنِدِه اسلامِ وَ مُسْلِمِینِ اَز انْحِرَافَاتِ وَ کِجِ رُویِ هَا بُوْدَه، هِنُوزِ اَدَامِه دَارِد. سَه مَرْتَبَه اَز مَرْتَبَه اَز مَرْتَبَه مَظْلُومِیتِ مَرْدِی که بَاتِقْوَاتَرِینِ، عَادِلِ تَرِینِ وَ مَبَارِزِ تَرِینِ فَرْدِ دَر طُولِ تَارِیخِ بَشَرِیَّتِ اسْت، مَظْلُومِیتِی که مَنَافِقَانِ، حَسُودَانِ، کِینِه وَرْزَانِ، مَالِ اَنْدُوزَانِ وَ فَاَسْدَانِ، هُمَوَارِه سَعِی دَر خَامُوشِ کَرْدَنِ وَ یَا کَم سَوِ نِمُودَنِ چِرَاغِ وَ جُودِ پَر بَر کَتِ آن دَاشْتَنْد؛ وَلِیْکِن نَه تَنَها دَر اِین فِتْنَه جُویِی هَا تَوْفِیقِ نِیَافْتَنْد؛ بَلْکِه نُورِ پَز فِرُوعِ وَ تَابَانِ آن عَصَارَه خَلَقَت، دِیْگَر فِرْقَه هَا وَ اَدِیَانِ رَا نِیز دَر پَر تُو خُود رُوشَنی بَخَشِید. اَنچِه دَر پِیشِ رُؤ دَارِید، مَجْمُوعَه ای اسْت دَر بَیَانِ اسامیِ وَ الْقَابِ وَ فُضَائِلِ اِمَامِ عَلِيِّ ﷺ که بَا عُنْوَانِ «اَوْصَافِ امیرِ الْمُؤْمِنِینِ ﷺ» آمادِه شَدِه بُوْد، که دَر مَرَحْلَه نَهایِی خَدَمَتِ حَضَرَتِ آیتِ الله خَز عَلِی (دَبِیرِ کُلِ بَنیادِ بَینِ المَلِلی غَدِیر) تَقْدِیمِ وَ اَز مَحْضَرِ مَبَارِکِ اِیْشانِ دَر خُواسْتِ نَمُودِیم که اَز رَا هِنَمایِی هَا وَ ارشاداتِ خُویْشِ، مَرا بَهرِه مَند سَازَند. اِیْشانِ نِیز ضَمَنِ تَقْرِیْظِ مَبَارِکِ خُود، تَذْکَرَاتِی مَر قُوم دَاشْتَنْد که دَر تَکْمِیلِ اِین اَثَرِ مُورِد تَوَجَّه قَرار گَرَفْت؛ اَز جُمْلَه:

الف) تَا حَذِّ امْکَانِ سَعِی گَرْدِید بَا مَرَا جِعَه بَه مَنابعِ بَرادَرانِ اَهلِ سَنَتِ، وَ تَحْقِیقِ بَیْشْتَرِ دَر کُتُبِ اَنانِ، مَصادرِ وَ مَسانِیدِ اَنَها ذِکْر شُود. هَر چَند بَرخی اَز جَاهِلانِ مَتَعَصِّبِ، دَر بَسِیاریِ مَوارِدِ، فُضائِلِ آن مَظْلُومِ تَارِیخِ رَا اَز کُتَابِ هَا وَ مَنابعِ خُود حَذَفِ نَمُودِه اَند.

ب) وَ نِیز سَعِی گَرْدِید اَز اَوْصَافِ وَ عَنائِوِینِی که غُلُو کُنندگانِ دَر بارِه امیرِ الْمُؤْمِنِینِ ﷺ ذِکْر می کُنند، پَر هِیز شُود وَ فِقْطِ اَز مَطالَبِی اسْتِفادِه شُود که عِلْمایِ مَعْرُوفِ شِیعَه دَر کُتُبِ خُود اَنَها رَا ذِکْر نَمُودِه اَند. اِینکِ جَا دَارَد اَز حَضَرَتِ آیتِ الله خَز عَلِی «حَفْظَه الله» که بَا مَلاحِظَه مَتْنِ کُتَابِ وَ تَقْرِیْظِ مَبَارِکِ خُود، مَرا مُورِد لَظْفِ قَرار دادَند وَ نِیز اَز تَوَلِیتِ مَحْترَمِ مَسْجِدِ مَقَدَّسِ جَمْکَرانِ، حَضَرَتِ آیتِ الله وَ اَفِی «حَفْظَه الله» که بَا الطَّافِ خُود، مَجْمُوعَه اَنْتِشاراتِ رَا حَمایَتِ وَ پِشْتِیْبانی می کُنند، تَشْکُر وَ قَدْر دَانِی نَمایِیم.

اوصاف مسک المؤمنین

در پایان، از روحانی محقق و پژوهشگر پر تلاش، برادر حاج احمد سعیدی که این مجموعه را گردآوری نموده‌اند، و نیز از برادران همکار در واحد پژوهش انتشارات؛ حجج اسلام رضا دیلمی، سید حمیدرضا موسوی، احمد رضا فیض پور و برادر ارجمند جناب آقای امیر سعید سعیدی در به ثمر رسیدن این اثر، کمال تشکر و سپاس را دارم.

امید است مورد توجه حضرت صاحب الزمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) قرار گرفته، خواتندگان و سروران گرامی ما را از راهنمایی‌ها، پیشنهادات و انتقادات خود محروم نفرمایند. در ضمن، این اثر به مناسبت عید سعید غدیر از چاپ خارج و ان شاء الله توسط بنیاد بین المللی غدیر استان‌ها، به فرهیختگان و علاقه‌مندان امیرمؤمنان علی بن ابی طالب (علیه السلام) عرضه می‌گردد.

مدير مسؤول انتشارات
مسجد مقدس جمران

حسین احمدی

تقریظ حضرت آیت الله خزعلی (دامت برکاته)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمین و الصلوة والسلام علی سیدنا و نبینا محمد و علی آلہ الطاهرین لا سیمَا بقیة الله فی الارضین و لعنة الله علی أعدائهم أجمعین.

یا أبا الحسن! یا امیر المؤمنین! روحی لثراب مقدمک الفداء!

کتاب فضل تو را آب بحر کافی نیست که تر کنی سر انگشت و صفحه بشماری.

مگر نه آنی که گفתי: «ینحدر عنی السبل ولا یرقی الی الطیر» و فرمودی: «إِنَّ هِیْهَنَا لَعَلَّمَا جَمًّا لَوْ أَصَبْتَ لَهُ حَمَلَةً» و بیان کردی: «لو کشف الغطاء ما ازددت یقیناً».

مگر ابن عباس درباره ات زبان نگشود و نگفت: «فضایل علی به سی هزار نزدیک تر است تا سه هزار».

مگر درباره سیخنت نگفتند: «دون کلام الخالق و فوق کلام المخلوق».

هیچ کس را یارای بیان فضایل تو نیست! بهتر خاموش شدن و پرچم عجز و ناتوانی را برافراشتن است؛ ولی چه کنیم با جوشش درونی نسبت به عظیم العظماء؛ و چه توان کرد با ذوق و شوق و سوز و شور نسبت به این خجسته خصال!

از این رو می بینیم طلبه فاضل جناب آقای احمد سعیدی، که سوز و شوقش، او را به لایه لایه اوراق کتاب های بسیار می برد و شب را تا سحر بیدار می دارد، مدت مدیدی دو ماه رمضان را با عشق و علاقه سر می کند؛ بلکه نمی از یمی به دست آورد.

و در نتیجه بیش از دو هزار منقبت را به رشته تحریر می آورد. جزاء الله أفضل جزاء المحسنین و حشره مع علی و آلہ الأطیبین.

در ختام چند نکته را متذکر می شوم:

۱. چه خوب است به کتب اهل سنت در این باره مراجعه بیشتری داشته باشیم که سخن مخالف وقتی موافق افتد، دلگرمی بیشتری حاصل می شود؛^۱

خوشر آن باشد که سر دلبران گفته آید از زبان دیگران

۱. بعد از تقریظ معظم له مراجعه کامل تری شد و ماخذ اهل سنت در پاورقی ذکر گردید.

بنگریم شافعی را که می گوید:

لو أن المرئی أبدي محلّه لخر الناس طراً سجداً له

۲. در کتب خودی گاه افراد کذاب و اشخاص غالی دیده می شوند که فضایی را ذکر می کنند که مناسب شأن ائمه نیست و خود امامان را از اینها بر حذر داشته اند؛ پس در نقل فضایل دقت بیشتری داشته باشیم.

۳. کتاب مفصلی چون این کتاب برای پژوهشگران مفید و سودمند است؛ ولی آنها معدودند و قلیل. عموم مردم به کتاب های جیبی و کوچک رو می آورند، خوب است آنها را از این خرمین پرفیض برخوردار کنیم.

در ختام توفیق وافر و حسن عاقبت جناب عالی را از خداوند سبحان مسألت دارم.

والسلام علیکم

ابوالقاسم خزعلی

تاریخ: ۱۳۸۸/۱/۱۲

محلّه: ...

...

...

...

...

...

...

۱. با توجه به راهنمایی معظم له، در مقدمه به این مطلب اشاره شده است.

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين

ولعنة الله على أعدائهم أجمعين إلى يوم الدين.

در ابتدای مقدمه توجه خوانندگان محترم را به چند نکته جلب می‌نمایم:

۱- امام رضا علیه السلام در توصیف مقام و مرتبه امام معصوم می‌فرماید:

امام، یگانه روزگار است؛ نه کسی با او بزایی می‌کند و نه دانشمندی همانند اوست؛ نه جایگزین

دارد و نه مثل و مانندی؛ همه فضیلت‌ها از آن اوست؛ بدون این که آن را کسب و تحصیل کرده باشد؛

بلکه از الطاف و تفضل خداوند متعال برای اوست. کیست که بتواند به شناخت حقیقی امام دست یابد

یا او را انتخاب نماید؟ هیات! هرگز! عقل‌ها در او گم گشته، خاطر‌ها سرگردان، خرده‌ها خیران؛

چشم‌ها کور، بزرگان کوچک، حکیمان در حیرت، برداران در مانده، خطیبان بی‌زبان، نوشمندان

گیج و نادان، شاعران لال و گنگ، ادیبان و بلیغان ناتوان از توصیف یکی از شؤون و مقامات او و درک

فضیلتی از فضایل اویند و همه به عجز و تقصیر اعتراف دارند. چگونه می‌توان کنه او را وصف کرد یا

اسرارش را فهمید؟ کیست که بتواند جانشین او شود و نیازها را برآورد؟ هرگز! چطور و چگونه؟!

او مانند ستاره‌ای است که از دسیر بس جویندگان و توصیف و اصفان به دور است. اختیار بشر کجا

و انتخاب امام کجا؟ عقل انسان کجا و مقام امام کجا؟ کجاست که همانند او یافت شود؟ آیا گمان

می‌کنند چنین شخصیتی در غیر اهل بیت علیهم السلام یافت می‌شود؟ ...

۲- چطور امیرمؤمنان علی علیه السلام پس از پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله، برترین انسان‌ها و اشرف مخلوقات است؟
از طرفی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بارها فرمود: من برترین فرزند آدم و بهترین بشر هستم؛ همان‌طور که از جهت نبوت هم اعظم و خاتم همه آنان است.

از طرفی دیگر، در آیه شریفه مباحله، علی علیه السلام به منزله جان پیامبر معرفی شده: «أَنْفُسُنَا وَأَنْفُسُكُمْ»؛ یعنی ابوالحسن نزد پروردگار یگانه در حد رسول خدا صلی الله علیه و آله، یا در درجه بعد قرار دارد و چون برای برتری پیامبر خاتم صلی الله علیه و آله بر همه انسان‌ها دلیل قاطع داریم؛ پس خلیفه الرسول باید دومین شخصیت عالم باشد؛ یعنی امام علی علیه السلام بر سایر پیامبران نیز فضیلت دارد.

در کنار آیه شریفه، روایات متعددی از رسول خدا صلی الله علیه و آله نقل شده که فرمود: «عَلِيٌّ مِثِّي وَأَنَا مِثُّهُ» و «أَنْتَ أَخِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ».

۳- خاتم‌انبیا محمد مصطفی صلی الله علیه و آله، بر اساس روایت ثقلین، که متواتر بین همه راویان و محدثان است، اهل بیت خود را همسنگ و عدل قرآن قرار داده که هرگز از هم جدا نمی‌شوند.^۱ از طرفی هم بر اساس آیه شریفه؛ قرآن کریم بر تمام کتب آسمانی گذشته برتری، تسلط و هیمنه دارد.^۲
هر پیامبری نیز هم‌سطح و برابر با کتاب خودش می‌باشد؛ یعنی پیامبر خاتم صلی الله علیه و آله بر تمام پیامبران و قرآن کریم بر تمام کتب آسمانی برتری دارد.^۳ پس علی بن ابی طالب که افضل اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله و به منزله نفس و جان رسول خاتم است، بر تمام انبیای الهی صلی الله علیه و آله فضیلت و برتری دارد.

۴- روایات متعددی از امامان معصوم علیهم السلام رسیده که فرمودند: «مَا مَخْلُوقٌ وَبَنَدُ خَدَايَ مُتَعَالٍ هِيسْتِمٌ وَبِشْتَرِ از بقیه مردم او را عبادت می‌کنیم؛ لکن خدا به ما مقامی داده که با اذن خودش، از علوم و اسرار عالم آگاهیم و می‌توانیم کارهایی بکنیم که دیگران از انجام آن عاجز و ناتوانند». به همین جهت فرمودند: «ما را از خدایی و ربوبیت باین بیاورید، آن‌گاه هر چه خواستید درباره ما بگویید».^۴

۱. انی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی، اهل بیتمی... که در کلیه کتب حدیثی آمده است.

۲. بر اساس آیه ۴۸ سوره مائده: «وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ».

۳. چنان‌که امام علی علیه السلام در وصف پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «فَإِنَّ اللَّهَ بَعَثَ مُحَمَّدًا صلی الله علیه و آله نَذِيرًا لِلْعَالَمِينَ وَهَيْمِنًا عَلَى الْمُرْسَلِينَ»؛ نهج البلاغه، نامه ۶۲.

۴. امام علی علیه السلام فرمود: «يَا كُمْ وَالْغُلُوفِينَا، قُولُوا أَنَا عِيدُ مَرْبُوبُونَ وَقُولُوا فِي فَضْلِنَا مَا شِئْتُمْ»؛ و نیز امام صادق علیه السلام فرمود: اجعلونا مخلوقین، و قُولُوا فِينَا مَا شِئْتُمْ؛ و یا در حدیث دیگر گفته شده: نَزَّهْنَا عَنِ الرِّبُوبِيَّةِ قُولُوا فِينَا مَا شِئْتُمْ. بحار الانوار، ج ۲۵، ص ۲۷۰.

پس آنان را که، به این توصیه توجه نکرده، درباره امام غلو نمودند؛ طرد و تکفیر کرده و حکم به قتل غلو کنندگان داده‌اند.

۵- از چند مقدمه پیشین معلوم شد:

اولاً: مقام و مرتبه پیامبر و امام معصوم علیه السلام بسیار بالا و برتر است.

ثانیاً: این مقام و مرتبه، نه تنها برای دیگران دست نیافتنی است؛ بلکه برای بسیاری حتی قابل فهم و درک هم نیست. لذا بسیاری از القاب و اوصاف دیگر در مورد سید الاوصیاء بود که حقیر به گوشه‌ای از آنها دست پیدا کردم؛^۱ و از آنجا که چون برخی از این القاب و اوصاف را خود نیز نفهمیده و قادر به درک آن نبودم و هم از برخی خوانندگان مثل خود و اهامه غلو داشتیم، به پیشنهاد اساتید و دوستان، از ذکر آن در این کتاب خودداری نمودم.

قابل ذکر است که نگارنده مجموعه‌ای از اسامی، اوصاف و القاب پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را در کتاب «اوصاف الرسول»، و نیز اسامی، اوصاف و القاب حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را در کتاب «اوصاف المهدی»، که در هر کدام بیش از پانصد عنوان از اسامی، اوصاف، القاب و کنیه‌های آن بزرگواران، با بهره‌گیری از آیات قرآن کریم، احادیث، ادعیه و زیارات و کتب گذشتگان گردآوری نموده که توسط انتشارات مسجد مقدس جمکران به زیور طبع آراسته گردید.

با توجه به نکات ذکر شده، پس از توفیقی که در تدوین این دو اثر نصیب شد، از سوی برخی اساتید عزیز و دوستان گرامی پیشنهاد گردید که این کار پیرامون امیر المؤمنین هم صورت گیرد؛ ولی بسیار روشن بود که اسامی، اوصاف و القاب امام المتقین بیش از آن است که بتوان در یک کتاب مختصر جمع‌آوری نمود؛ و نیز فضایل و مناقب افضل السانقین بسیار والاتر و بالاتر از آن است که حتی بتوان فقط شماره نمود! خدای متعال و رسول گرامی او و امامان معصوم و سایر مردم، از دوست و دشمن، آن قدر در مورد آن آیت الحق سخن گفته‌اند که حدّ و حضری ندارد. تا آنجا که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «اگر همه درختان قلم شوند و دریاها مرکب، و تمام جئیان حساب‌گر شوند و آدمیان نویسنده، باز هم نمی‌توانند فضایل اخو الرسول را برشمارند».^۲

۱. به خصوص چند خطبه معروف به «خطبه البیان» و «خطبه التطنجین»

۲. مشارق انوار الیقین، ص ۱۹۹؛ حلیه الابرار، ج ۲، ص ۱۲۲.

اوصاف مسک المومنین

ابن جریر، خال، علیرغم عنجز و ناتوانی در بیان اسامی و توصیف القاب و حد و حصر اوصاف آن صاحب الفضایل عزم جزم و تصمیم راسخ گرفته شد و با عنایات ذات باری تعالی و استمداد از خود آن آیت الله الکبری، اسامی، اوصاف و القاب آن سید الکونین جمع آوری و با جست و جوی عتوی و بهره گیری از کتاب های مختلف شیعه و اهل سنت، آغاز گردید و سپس برای استیناد و ایستخراج مصادر آنها، به آیات قرآن کریم و احادیث پیامبر ﷺ و روایات معصومین علیهم السلام مراجعه گردید. ۱

این کار، از ماه مبارک رمضان ۱۴۲۸ هجری شروع گردید و تا پایان یافتن آن، به دو ماه مبارک رمضان که متعلق به آن شهید قدر و محراب است، برخورد نمود؛ لذا تمام شب های ماه مبارک تا هنگام شجر، به این مهم اختصاص یافت که خود همین احیای دو ماهه نیز توفیق بزرگی برای حقیر بود که شکری مضاعف را می طلبد.

اما القاب و فضایل آن امیر لوکشف بیش از آن بود که به پایانی برسیم. مولایی که دوست و دشمن از او می گویند؛ آقایی که مسلمان و مسیحی، دیندار و بی دین به وی افتخار می کنند؛ امامی که می گویند دوستان از ترس، فضایلش را بازگو نکردند و دشمنان نیز به جهت بغض و کینه ای که نسبت به وصی مصطفی داشتند، مناقبش را مخفی کردند. با این حال، فضایل و مناقبش جهان را پر نموده است. ۲ از جمله می توان به نامه ۳ امام علی علیه السلام به مالک اشتر اشاره کرد، که توسط سازمان ملل متحد، به عنوان منشور ملل انتشار پیدا می کند. ۴

اینک ما نیز، فقط کمی بیش از دو هزار از این هزاران مناقب را، آن هم در حد شماره، بیان کردیم. گرچه مطلب بیش از این جرف ها است؛ همان طور که وقتی به ابن عباس گفتند: فضایل علی علیه السلام چقدر زیاد است؟! فکر کنم به سه هزار برسد. ابن عباس گفت: چرا نمی گویی سنی هزار؟! ۵

لذا نگارنده خود را بسیار کوچک تر از آن می داند که در این مقدمه، بخواننده به بیان خوبی های آن صفوة الله بپردازد؛ بلکه غرض، فقط گزارش قطره ای از آن دریای بیکران بود.

۱. که این جست و جوی بیش از پنج هزار پاروقی و بی نوشت برای کتاب ترتیب داده است.
 ۲. به نقل از محمد بن ادریس شافعی و نیز الخلیل بن احمد، چنان که احمد بن حنبل می گوید: برای هیچ یک از اصحاب پیامبر ﷺ فضایی مانند فضایل علی بن ابی طالب نرسیده. ر. ک: المستدرک علی الصحیحین ۱۱۶/۳؛ الکشف و البیان ۸۱/۴؛ تفسیر ثعلبی ۷۶۰/۱؛ مناقب الاسد الغالب ۲/۱؛ الکامل فی التاریخ ۱۰۵/۲.
 ۳. نهج البلاغه، نامه ۳۱.

نگارنده بر این باور است که خواننده محترم با مطالعه دقیق این کتاب، به یقین در بسیاری از موارد، اشک از دیدگانش جاری می‌گردد؛ آن‌گاه که مقام والای خلیفه الله را نزد پروردگار ذو الجلال ببیند؛ آن‌گاه که توصیفات جبرئیل امین از مقام البدر المنیر را بخواند، و آن‌گاه که تعریفات پیامبر اکرم ﷺ را از آنیس الرسول مشاهده کند؛ آن‌گاه که شجاعت‌ها و جان‌بازی‌های اسدالله و اسد رسول‌ه را می‌خواند، اشک بهجت و عشق سر می‌دهد؛ اما آن‌گاه که همین فاتح خیبر، قهرمان قهرمانان را در کوچه‌های بنی هاشم، غریب و تنها، بادستانی بسته و ریسمانی به گردن می‌بیند... بغض گلویش می‌ترکد و اشک حسرت می‌ریزد!

و اینک این زحمت ناچیز و البته مجموعه نورانی را به خاک پاک قدم فرزندان بیرومندش، وارث پیامبران، یادگار امامان، پیشوای مسلمانان و شیعیان، امید و سرور آزادگان و مستضعفان، آن‌که امروز وارث و صاحب اصلی غدیر است؛ یعنی مهدی موعود موجود، امام زمان و عجل الله تعالی فرجه الشریف، نثار و پیش‌کش می‌کنم.

جا دارد یاد حضرت امام خمینی رهبر کبیر انقلاب اسلامی و شهدای گران‌قدر انقلاب اسلامی و دفاع مقدس و هم‌زمان شهیدم^۱: علی اسکندری، علی بختیاری، علی رضا چوپان، شیخ علی فردوسی، علی فردوسی، علی متحدی (اسماعیل)، علی متحدی (حسینعلی)، علی شیفانی، علی نگهبان را گرامی داشته، برای سرافرازی نظام جمهوری اسلامی ایران و سلامتی مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای حفظه الله، دعا کنیم.

در پایان از بذل توجه حضرت آیت الله خضر علی - دامت برکاته - به جهت راهنمایی‌ها و تقریظی که بر این کتاب نگاشتند، و توجه ویژه مدیریت محترم انتشارات مسجد مقدس جمکران، حجة الاسلام والمسلمین احمدی قمی در چاپ و نشر این اثر، و نیز همکاری خالصانه طلبه محقق و پژوهشگر مدقق، جناب آقای احمد رضا فیض پور در به ثمر رسیدن این اثر تشکر می‌نمایم.

شهر مقدس قم - احمد سعیدی
لیالی قدر رمضان المبارک ۱۴۳۰ هـ
شهریور ۱۳۸۸ هـ

۱. تعدادی از دوستان شهیدم از شهر «بسطام» که مزین به نام مبارک علی بودند.

فصل اول: امیر المؤمنین علیه السلام در لسان قرآن مبین

صفحه ۲-۳۷ □ شماره ۱-۱۲۶

فصل دوم: امیر المؤمنین علیه السلام در بیان خاتم النبیین صلی الله علیه و آله

صفحه ۲۸-۱۵۹ □ شماره ۱۲۷-۷۹۸

فصل سوم: امیر المؤمنین علیه السلام از زبان امیر المؤمنین علیه السلام

صفحه ۱۵۹-۱۹۵ □ شماره ۷۹۹-۱۰۱۷

فصل چهارم: امیر المؤمنین علیه السلام در کلام ائمه معصومین علیهم السلام

صفحه ۱۹۶-۲۹۴ □ شماره ۱۰۱۸-۱۶۲۵

فصل پنجم: امیر المؤمنین علیه السلام در گفتار محبین و مخالفین

صفحه ۲۹۴-۳۵۹ □ شماره ۱۶۲۶-۲۱۱۰